

О ПОСТУ

Који је значај поста и зашто постимо?

Пре свега, пост је стара и прастара установа. У самом рају Бог је затражио од наших Прародитеља да се вежбају по питању избора добра и зла, кроз посебну врсту поста/уздржавања, те да својом вољом, хранећи се разноврсним плодовима, не окушају плодове дрвета познања добра и зла. Па ипак, и поред заповести и опомене, Прародитељи су злоупотребили своју слободну вољу, прекршили су заповест, огреховили се, постали су смртни и на тај начин изгубили су и вечни живот, и рај, и радост, и мир... Уселила се смрт и труљење у све оно што је пре пада Прародитеља наших било вечно и препуно радости и мира. Људска природа се сасвим променила, огреховила, и целокупна творевина Божја је тај људски пад осетила, јер у целокупну творевину, човековим падом, уселила се смрт...

У Старом заведу видимо пост као установу. Св. Пророк Илија пости строги пост како би извршио своју мисију и помогао свом народу да се врати на пут истине и правде. Велики Мојсије пости и пролази кроз најдубље молитвено покајање пре примања Таблица Закона (Десет Божјих заповести). Такође, пости Изабрани Народ Божји кад треба да се прочисти и покаје, јер пост је средство које човеку и народу помаже да духовно узрасте, да се Богу приближи и да дубље спозна свој смисао живота кроз само одрицање и духовно вежбање – користећи се постом као спасоносним средством.

У свим културама и религијама кроз целу историју људског рода, пост је мање више познат као установа и као пракса. Јер, само човек као боголико биће има најдубљу потребу да кроз пост и молитву искаже своју оданост према Богу. Самим тим што се одричемо јаче, укусније, богатије трпезе, у току поста, ми сведочимо да нам је стало до личног спасења и узрастања, користећи своју слободну вољу кроз жртву одрицања и послушности.

Господ Исус Христос започео је свој узвишени месијански рад на спасавању људи од греха и њиховом морално-духовном обновљењу и преображењу ПОСТОМ "Постивши четрдесет дана и ноћи четрдесет" (Мат.4,2). Кушан је три пута од кушача – сатане. Из ових кушања излази као победник и "Тада га остави ђаво и, гле, анђели приступише и служачу му" (Мат. 4,11). Христос као Син Божји није имао потребе да пости, јер је безгрешан, али је хтео да нам да пример да ми треба да постимо, јер смо грешни, а самим постом перемо своју душу, чистимо се од греха, духовно јачамо у борби против демонских сила које нас наводе и подстичу на грех. У исто време, јачајући духовно, лакше се одупиремо и боримо против својих огреховљених мисли, жеља и осећања, али и против наших непријатеља споља.

Можемо слободно рећи да постоји духовни и телесни пост. За нас је свакако далеко важнији духовни пост, кроз који пролазећи ми се уздржавамо од свега што је грешно и што је у супротности Закону Божјем. Познато нам је да грех чинимо грешним мислима, речима, делима, -и то свакодневно, а у току самога поста требало би свакодневно кајући се за своје грехове духовно и телесно да се уздигнемо изнад греха, да осетимо у себи новог човека, рођеног кроз покајање и молитву и изнад свега кроз Божанску благодат. Телесни пост је уздржавање од јаке хране и жестоког пића на једно одређено време. Телесни пост без духовног поста нема веће користи и важности. И зато један црквени песник говори: "Када постите, постите и телесно и духовно; телесно уздржавање од хране и пића, а духовно постимо ако: дајемо гладном хлеб, уводимо у своје домове да угостимо сиромашне и бескућнике; ако избацимо из свог срца штетне жеље; из ума рђаве мисли; ногама својим не ходимо путем нечистивим; те тако духовно постећи добијемо од Бога велику милост"

Свети Јован Златоуст саветује: "Не говори постио сам толико и толико дана, нисам јео ово и оно, нисам пио вина, већ ми реци: да ли си успео да од гневљивог постанеш смирен, од суровог благонаклон? Ако си испуњен злбом, има ли смисла и да ли вреди да своје тело узнураваш телесним постом: уздржавајући се од јаке хране и жестоког пића? Ако постиш докажи то делима својим. Ако видиш брата свог срећног, не завиди му. Треба да посте не само уста моја, већ и очи, и уши, и ноге и руке и сви делови твога тела"

Пост је испробано средство да се постигне чистији и савршенији духовни живот. Постом се обуздавају страсти, угушују рђаве мисли, из срца избацују нечисте жеље. Једном речи постом се скида стари човек грехом унакажен, греховним блатом ублатљен, и облачи се светла и чиста одећа и обућа... У срцу и души умире стари човек, а рађа се нови, окупани, умивени, препорођену, светли и освећени. Умире грешни, а васкрсава место старога нови човек... Човек постаје поново истински син Божји и као такав достојан члан Цркве ХРИСТОВЕ, наследник Царства Небеског.

И Свето Писмо и наша свакодневна животна спознаја сведочи нам: да су многи обољевали и умирали од преједања, а нико никада није умро од поста. Савремена медицина нам препоручује у болестима нашег тела да се придржавамо дијете ради оздрављења нашег тела. Пост је узвишенији и много садржајнији од дијете (телесног поста), јер лечи и душу и тело.

Постом се поставља чврст и сигуран темељ за изградњу доброг карактера и комплетне личности у човеку. Постећи људи постају бољи, поштенији, часнији, карактернији. Уколико је код људи више части и поштења, више љубави и милости у међуљудским односима, утолико је мање мржње и злобе, пакости и зависти, лажи и оговарања, крађа и свађа, туча и убистава и самоубистава. У домовима и породицама има више реда и мира, љубави и разумевања, а самим тим и у друштву и држави успостављају се у свему прави људски односи.

Зато Света Црква налаже пост и препоручује својим члановима, али не лажни или само телесни пост, већ истински духовни, који чисти и спасава човека.

Дај Боже да нам свима овај пост кроз који пролазимо буде на оздрављење душе и тела као и на вечно спасење.